

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

เรื่อง “อ่าน คิด พิจารณา”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์
ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

คำไทยใช้ให้ถูก

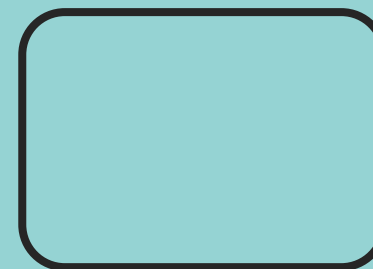
๑.

ศิรัษะ

๒.

ศรัษะ

คำไทยใช้ให้ถูก

ศิโรษะ

[สี-สะ] หมายถึง

(น.) หัว (เป็นคำสุภาพที่ใช้แก่คน)

(ส. ; ป. สีส)

ทบทวน

ความรู้เดิม

นักเรียนรู้จักสัตว์ในภาพนี้หรือไม่

นาก

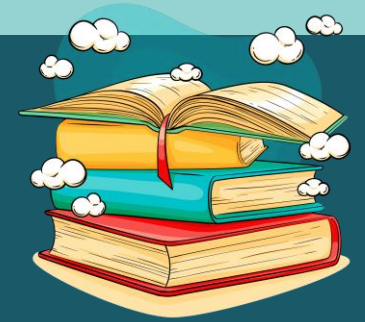
รู้จัก “นาก” หรือไม่

นาก เป็นสัตว์บกที่สามารถว่ายน้ำและหากินในน้ำได้อย่างคล่องแคล่วมาก มีฟันแหลมและแข็งแรง มีหนวดยาวใช้เป็นอวัยวะจับการเคลื่อนไหวของสิ่งที่อยู่ใต้น้ำ และใช้เป็นประสาทสัมผัสเมื่อเวลาอยู่ในน้ำ ไล่จับปลา และสัตว์น้ำเล็ก ๆ เป็นอาหาร

รู้จัก “นาก” หรือไม่

ในบางชนิดอาจกินสัตว์จำพวกอื่นที่มีขนาดใหญ่กว่าได้ด้วย
ออกหากินทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน มีพฤติกรรม
อยู่รวมกันเป็นฝูงเล็ก ๆ ขุดรูอยู่ริมตลิ่งใช้เป็นรัง
สำหรับอาศัยและเลี้ยงดูลูกอ่อน

ชวนกันอ่าน

นิทาน เรื่อง “นากกินปลา”

ที่มา : หนังสือนิทานชาดก โดย พระมหาสมุทร สุนทรธัมโม (เสนาชูย)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
๒. เขียนสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่ได้
๓. มีมารยาทในการอ่าน

เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

การอ่าน

การอ่าน คือ การรับรู้ความหมายจากถ้อยคำ
ที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือในหนังสือ เป็นการรับรู้
ผู้เขียนคิดอะไรและพูดอะไร โดยเริ่มต้นทำความเข้าใจ
เข้าใจถ้อยคำแต่ละคำเข้าใจวลี เข้าใจประโยค
ซึ่งรวมอยู่ในย่อหน้า เข้าใจแต่ละย่อหน้า ซึ่งรวมเป็น
เรื่องราวเดียวกัน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กระบวนการอ่าน

๑) การอ่านออก อ่านได้ หรืออ่านออกเสียงได้ถูกต้อง

๒) การอ่านแล้วเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยค สรุปความได้

๓) การอ่านแล้วรู้จักใช้ความคิด วิเคราะห์ วิจัยและแสดง
ความเห็นอย่างมีเหตุผล

๔) การอ่านเพื่อนำไปใช้ ประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์

วิธีการอ่านที่เหมาะสม

๑) การอ่านสำรวจ คือ การอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อรู้ลักษณะโครงสร้างของงานเขียน สำนวนภาษา เนื้อเรื่องโดยสังเขป เป็นวิธีอ่านที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเลือกสรร สิ่งพิมพ์ สำหรับใช้ประกอบการค้นคว้า

๒) การอ่านข้าม เป็นวิธีอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อเข้าใจเนื้อหาของงานเขียน โดยเลือก อ่านข้อความบางตอน เช่น การอ่านคำนำ สารสังเขป บทสรุป และการอ่านเนื้อหา เฉพาะตอนที่ตรงกับความต้องการ เป็นต้น

วิธีการอ่านที่เหมาะสม

๓) การอ่านผ่าน เป็นการอ่านแบบกวาดสายตา (Scanning Reading) โดยผู้อ่าน จะทำการกวาดสายตาอย่างรวดเร็วไปยังสิ่งที่เป้าหมาย แล้วอ่านรายละเอียด เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการ เช่น การอ่านพจนานุกรม

๔) การอ่านจับประเด็น เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจสาระสำคัญในขณะที่อ่าน มักใช้ในการอ่านงานเขียนที่ไม่ยาวนานนัก เช่น บทความ โดยการอ่านมีเทคนิค คือ ต้องสังเกตคำสำคัญ ประโยคสำคัญที่มีคำสำคัญ

วิธีการอ่านที่เหมาะสม

๕) การอ่านสรุปความ เป็นการอ่านโดยสามารถตีความหมายสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง ชัดเจนเข้าใจเรื่องอย่างดี สามารถแยกส่วนที่สำคัญหรือไม่สำคัญออกจากกัน รู้ว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็น ส่วนใดเป็นความคิดหลักและความคิดรอง

๖) การอ่านวิเคราะห์ การอ่านเพื่อค้นคว้าและเขียนรายงานโดยทั่วไปต้องมีการ วิเคราะห์ความหมายของข้อความ สามารถวิเคราะห์ได้ตรงความหมายที่ผู้เขียน ต้องการสื่อ และสามารถเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ดี

การอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้อง
“ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน”

จุดมุ่งหมายในการอ่านนิทาน เรื่อง “นากกินปลา”

อ่านเพื่อหาแนวคิด คือ การอ่านเพื่อรู้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นมีแนวคิด สาระสำคัญ หรือข้อคิดอย่างไร จะนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ในลักษณะใด

อ่านเพื่อวิเคราะห์หรือวิจารณ์ คือ การอ่านเพื่อให้เข้าใจลึกซึ้งพอที่จะนำความรู้ไปใช้ หรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ อ่านได้ เช่น การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง หรือตัวละครสำคัญ เป็นต้น

อ่านนิทานเรื่อง “นากกินปลา”

โดยใช้เวลา **๕ นาที**

บันทึกสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ลงในใบงานที่ ๓

ตอบคำถามสรุปเรื่อง “นากกินปลา”

(งานกลุ่ม)

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ตอบคำถามสรุปเรื่อง “นากกินปลา”

๑. ตัวละครสำคัญคือใคร

๒. สถานที่เกิดเหตุคือที่ไหน

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ตอบคำถามสรุปเรื่อง “นากกินปลา”

๓. เหตุการณ์สำคัญของเรื่องคืออะไร

๔. ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร

นิทาน เรื่อง “นากกินปลา”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระโพธิสัตว์เกิดเป็นรุกขเทวดาประจำอยู่ใต้ ต้นไม้ที่ฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง ใกล้เคียง ๆ ที่แห่งนั้นมีสุนัขจิ้งจอก ๒ ตัวผิวเมียอาศัยอยู่ ฝ่ายเมียสุนัขจิ้งจอกแพ่ท้องอยากกินเนื้อสด ๆ ที่ยังมีเลือดอยู่ ฝ่ายสามีรับคำ จึงเดินไปตามริมฝั่งแม่น้ำ

ขณะนั้นเองมีนาก ๒ ตัวเป็นเพื่อนกัน ตัวหนึ่งหากินในน้ำลึก อีกตัวหนึ่ง หากินตามชายฝั่ง วันหนึ่งนากทั้ง ๒ ตัวช่วยกันจับปลาตะเพียนแดงตัวใหญ่ ตัวหนึ่ง แต่ไม่อาจแบ่งปลากันได้ พอดีสุนัขจิ้งจอกตัวผู้เดินไปพบเข้า นากทั้ง ๒ ตัวจึงวิงวอนให้สุนัขจิ้งจอกช่วยแบ่งปลาให้

นิทาน เรื่อง “นากกินปลา”

สุนัขจิ้งจอกบอกว่า “สบายมากสหายทั้งสอง เราเคยเป็นผู้พิพากษา มาก่อน” สุนัขจิ้งจอกจึงแบ่งปลาออกเป็น ๓ ส่วนพร้อมพูดว่า “ท่อนหางเป็นของ นากผู้หากินตามฝั่ง ท่อนหัวเป็นของนากผู้หากินทางน้ำลึก ส่วนท่อนกลางเป็น ของเราผู้พิพากษา” กล่าวจบสุนัขจิ้งจอกก็คาบปลาตะเพียนท่อนกลางเดินจากไป นากทั้ง ๒ ตัวเห็นดังนั้น ไม่รู้จะทำอย่างไร ได้แต่นึกในใจว่า มันยอม เสียเปรียบแก่กันเอง ยังจะดีกว่าหาผู้มาตัดสิน เสียหน่อยเสียยากเสียมากเสียง่าย จริง ๆ

ที่มา : หนังสือนิทานชาดก โดย พระมหาสมุทร สุนทรธมโม (เสนาชอุย)

เฉลยใบงานที่ ๓

๑. ตัวละครสำคัญคือใคร

- นาก ๒ ตัว

- สุนัขจิ้งจอก

๒. สถานที่เกิดเหตุคือที่ไหน

- บริเวณริมแม่น้ำแห่งหนึ่งที่นากสองตัวออกมาจับปลา

เฉลยใบงานที่ ๓

๓. เหตุการณ์สำคัญของเรื่องคืออะไร

- เหตุการณ์ที่ ๑: นาก ๒ ตัวหาปลาตะเพียนได้และตกลงกันไม่ได้ว่าใครจะรับส่วนไหน
- เหตุการณ์ที่ ๒ : นากทั้ง ๒ ขอให้สุนัขจิ้งจอกแบ่งปลาตะเพียนให้

๔. ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร

- สุนัขจิ้งจอกแบ่งปลาตะเพียนท่อนหัวให้แก่นากผู้ที่เที่ยวหากินในน้ำลึก แบ่งท่อนหางให้แก่นากผู้เที่ยวหากินตามชายฝั่ง ส่วนท่อนกลางสุนัขจิ้งจอกคาบแล้วเดินหนีไป

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๔ เรื่อง นากกินปลา
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานเพิ่มเติม
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม และบันทึกผล

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำสั่งชี้แจงการทำใบงานที่ ๔ เรื่อง นากกินปลา
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๔ เรื่อง นากกินปลา

ใบงานที่ ๔ เรื่อง “นากกินปลา”

๑. นิทานเรื่อง “นากกินปลา” เป็นเรื่องที่กำลังพูดถึงเรื่องอะไร และการกระทำของใคร

๒. ใครเป็นผู้ช่วยตัดสินความเรื่องนี้ และตัดสินอย่างไร

ใบงานที่ ๔ เรื่อง “นากกินปลา”

๓. นิทานเรื่อง “นากกินปลา” ให้ข้อคิดอะไร และจะนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

สรุป

บทเรียน

เฉลยใบงานที่ ๔

เรื่อง “นากกินปลา”

๑. นิทานเรื่อง “นากกินปลา” เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงเรื่องอะไร และการกระทำของใคร

- กล่าวถึงปัญหาในการแบ่งปลาตะเพียนของนาก ๒ ตัว

- การกระทำของสุนัขจิ้งจอกที่ได้ตัดสินการแบ่งปลาตะเพียนให้แก่ นากทั้ง ๒ ตัว

๒. ใครเป็นผู้ช่วยตัดสินความเรื่องนี้ และตัดสินอย่างไร

- ผู้ตัดสิน คือ สุนัขจิ้งจอก ตัดสินด้วยความไม่ยุติธรรมโดยแบ่งปลาตะเพียนส่วนหัวให้นากที่หากินในน้ำลึก แบ่งปลาตะเพียนส่วนหางให้นากที่หากินตามชายฝั่ง และตนเองเอาส่วนกลางลำตัว ซึ่งเป็นส่วนที่มีเนื้อเยื่อเยอะที่สุด

เฉลยใบงานที่ ๔

เรื่อง “นากกินปลา”

๓. นิทานเรื่อง “นากกินปลา” ให้ข้อคิดอะไร และจะนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

- ข้อคิดเรื่อง ความรอบคอบและอย่าเสียรู้ผู้อื่น หรือ คนโง่งอ่มเป็นเหยื่อของคนฉลาด

หรือ เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย

- การนำไปใช้ คือ ไม่ควรทะเลาะกันเพราะจะนำความสูญเสียมาสู่ตนเอง

คำถามสรุปบทเรียน

๑) ข้อคิดที่ได้ คือ

๒) จะนำข้อคิดที่ได้ไปใช้อะไร

เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย

สำนวนนี้ หมายถึง เสียเพียงเล็กน้อยไม่ยอมเสีย ทำให้ต้องเสียมากกว่าเดิม เช่น ตอนที่เบรกรถยนต์เริ่มไม่ดี ก็ไม่รีบไปซ่อม พอเบรคแตกไปชนต้นไม้เข้าเลยต้องเสียค่าซ่อมมาก เข้าทำนองเสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำประสม
๒. สื่อการสอนชุดหัวใจเลือกคู่รู้คำประสม
๓. ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำประสมน่ารู้ อยู่ไหนเอ่ย

บทเรียนครั้งต่อไป

“**วัฒนธรรมคำประสมไทย**”

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

